

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: E. T.
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 1. 2025, č. j. RN-xx-AHA, o invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 6. 1. 2025, č. j. RN-xx-AHA, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne ze dne 13. 8. 2024, č. j. R-13.8.2024 -/423/xx (dále také jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), zamítla žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zdp*“) s odůvodněním, že podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „*IPZS*“) ze dne 25. 7. 2024 invalidita žalobce vznikla dne 17. 7. 2024. Žalobce ale získal v rozhodném období od 17. 7. 2014 do 16. 7. 2024 pouze 1 rok a 297 dnů pojištění a v rozhodném období od 17. 7. 2004 do 16. 7. 2024 pískal pouze 6 roků

a 338 dnů pojištění. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil námitkami, nesouhlasil s tím, že jeho invalidita zanikla dne 20. 3. 2024 a následně opět vznikla dne 17. 7. 2024, má za to, že je invalidní trvale bez přerušení.

2. Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 1. 2025, č. j. RN-xx-AHA (dále také jen „*napadené rozhodnutí*“), zamítla námitky žalobce a prvostupňové rozhodnutí potvrdila s odkazem na nově vyhotovený posudek IPZS ze dne 24. 10. 2024, dle kterého pokles pracovní schopnosti žalobce činí pouze 30 % a není invalidní ve smyslu § 39 odst. 1 zdp. V takovém případě pak nebylo třeba ani zkoumat potřebnou dobu pojištění.

II. Obsah žaloby

3. V podané žalobě žalobce polemizuje s vyslovenými závěry o posouzení jeho invalidity. Namítl, že již v námitkách vyjádřil svůj nesouhlas se stanoveným datem vzniku invalidity od 17. 7. 2024, neboť jeho invalidita trvala dlouhodobě na základě chronického onemocnění a nebylo důvodné ji ukončit k 22. 3. 2023 a následně od 17. 7. 2024 opětovně přiznat. Invalidní byl a je bez přerušení.
4. Popsal své zdravotní potíže v čase s tím, že již v roce 2010 mu byl přiznán invalidní důchod druhého stupně. Od ledna 2022 byl uznán invalidním ve třetím stupni, od 20. 11. 2023 došlo ke snížení na první stupeň. Vyjádřil podiv na tím, že navzdory trvalému, chronickému onemocnění došlo u něho nakonec k „odebrání statusu invalidity“. Nesouhlasí s informací, že by nespolupracoval. Redukční pobyt podstoupí, čeká na volné místo. Trvá na tom, že je invalidní od roku 2010 bez přerušení. Datum vzniku invalidity by mělo být posunuto tak, aby bez přerušení navázalo na datum, kdy mu rozhodnutím žalované invalidita bezdůvodně zanikla.
5. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení a novému rozhodnutí.

III. Vyjádření žalované

6. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě zopakovala předmět řízení, setrvala na správnosti napadeného rozhodnutí. Uvedla, že dalším posudkem IPZS ze dne 24. 10. 2024, vyhotoveným pro účely námitkového řízení bylo prokázáno, že žalobce není invalidní.
7. Zdůraznila, že dříve potvrzená invalidita určitého stupně (a data vzniku) nepředstavuje stav na „věčné časy“. Rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění jsou vydávána s výhradou změny poměrů, což ostatně také umožňuje žadatelům – přes existenci pravomocného rozhodnutí – iniciovat kdykoli v budoucnu řízení nové, mají-li za to, že například kdysi určený úbytek pracovního potenciálu se dále prohloubil.
8. Žalovaná má s ohledem na proběhlé řízení za dostatečně prokázané, že objektivizovaný funkční deficit nedosahoval úrovně invalidity. Žaloba dle jejího názoru není opodstatněná.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

9. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání.

10. V přezkumném řízení soud konstatoval z lékařské dokumentace posudek IPZS o zdravotním stavu žalobce ze dne 25. 7. 2024, dle kterého je rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti monstrózní obezita. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena podle kapitoly IV, položky 14c (40-60 %) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. na dolní hranici 40 %, která se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění. Dle učiněného závěru je žalobce invalidní pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) s datem vzniku invalidity od 17. 7. 2024. Na základě uvedeného posouzení bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí (žalobce nezískal v rozhodném období potřebnou dobu pojištění), proti kterému podal žalobce námitky.
11. V rámci námitkového řízení byl zdravotní stav žalobce opětovně posouzen dne 24. 10. 2024 se závěrem, že není invalidní. Dle uvedeného posouzení jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce obtíže způsobené přetížením pobytového aparátu obezitou – vertebrogenní algický syndrom s poruchou statiky a dynamiky páteře, bez kořenového dráždění, senzitivní polyneuropatií a bolestmi nosných kloubů. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovil lékař IPSZ podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b (10-20 %) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. na horní hranici 20 %, kterou vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšil o 10 % na celkových 30%. Dle uvedeného posouzení žalobce není invalidní dle § 39 odst. 1 zdp. Na základě uvedeného posouzení bylo vydáno napadené rozhodnutí.
12. V projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále také jen „posudková komise MPSV“ nebo „PK MPSV“), jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
13. Z těchto důvodů požádal krajský soud PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové o vypracování posudku o zdravotním stavu žalobce, který byl vyhotoven dne 24. 7. 2025. Posudková komise zasedala v řádném složení za účasti odborného lékaře z oboru ortopedie a interního lékařství, zdravotní stav žalobce hodnotila na podkladě spisové dokumentace IPZS, spisové dokumentace IPZS pro námitkové řízení a odborných lékařských nálezů v nich obsažených, lékařských nálezů doložených a na základě vlastních poznatků. Žalobce byl přítomen jednání posudkové komise dne 27. 6. 2025 a přešetřen odborným lékařem ortopedem. Po vyhodnocení všech rozhodných podkladů a skutečností stanovila PK MPSV za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti monstrózní obezitu v léčbě metabolické porady FN Hradec Králové. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti stanovila podle kapitoly IV (poruchy endokrinní, výživy a přeměny látek), položky 14b (obezita II. stupně, BMI 35-39,9) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. na 30 %. Horní hranici daného procentního rozpětí (20-30 %) zvolila vzhledem k funkčnímu postižení při základní diagnóze. S ohledem na další zdravotní postižení podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšila tuto hodnotu o 10 % na celkových 40 %. Dle učiněného závěru je žalobce invalidní pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp. Datum vzniku invalidity stanovila od 25. 2. 2023 (dle nálezu ošetřujícího praktického lékaře z uvedeného dne). V pracovní rekomandaci PK MPSV uvedla, že s tímto zdravotním postižením je žalobce schopen vykonávat lehkou fyzicky nenáročnou práci bez dlouhých

pochodu a stání, s možností změny pracovní polohy a dodržování pravidelné životosprávy.

14. Při jednání soudu žalobce odkázal na podanou žalobu a dále uvedl, že souhlasí se závěry posudku PK MPSV ze dne 24. 7. 2025, náklady řízení nežádal. Žalovaná po provedeném přezkumném řízení ponechala konečné rozhodnutí na úvaze soudu, náklady řízení nežádala.
15. Krajský soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a po provedeném dokazování v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
16. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zdp je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
 17. V odstavci (2) cit. ustanovení je uvedeno, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
18. Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok (§ 26 zdp).
19. Podle ustanovení § 39 odst. 4 zdp se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
20. Procentní míry poklesu pracovní schopnosti jsou uvedeny v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje se posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
21. Podle ustanovení § 2 odst. 1 cit. vyhlášky je pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
22. Je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se

zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (odst. 3 cit. ustanovení).

23. V § 3 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (3) Zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.
24. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na lékařském odborném posouzení. Posuzování míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou medicínskou a soud si o této otázce nemůže učinit úsudek sám, neboť nemá odborné medicínské znalosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2017, č. j. 8 Ads 180/2016-50, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, se uvádí: „*Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).*“
25. Napadeným rozhodnutím ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zdp. V řízení před krajským soudem bylo posudkem PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 24. 7. 2025 prokázáno, že žalobce byl již od 25. 2. 2023, a tedy i k datu vydání napadeného rozhodnutí (6. 1. 2025) invalidní pro invaliditu prvního stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. a) zdp. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti byla uvedeným posudkem stanovena ve výši 40 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně dle citovaného ustanovení. Soud proto své konečné rozhodnutí opírá o závěry posudku PK MPSV, který se liší od posouzení lékařem IPZS v prvním stupni (bylo stanoveno pozdější datum vzniku invalidity) i lékařem IPZS v námitkovém řízení (nebyla zjištěna invalidita), z nichž žalovaná vycházela při svém rozhodování. Posudek PK MPSV soud považuje za objektivní a přesvědčivý, tento plně dostal požadavkům vyjádřeným ve výše citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu, obsahuje analýzu zdravotního stavu žalobce, stanovení rozhodujícího zdravotního postižení na podkladě odborných nálezů a rovněž náležité odůvodnění posudkového závěru co do stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu, konečné míry poklesu pracovní schopnosti, stanovení stupně invalidity a data vzniku invalidity (viz výše).

26. Vzhledem ke shora uvedenému je zřejmé, že v řízení před správním orgánem došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí pro vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť soud zjistil skutkový stav věci odlišně od žalované v původním správním řízení. Současně soud vrací věc žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaná bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem, tedy, že žalobce byl ode dne 25. 2. 2023 invalidní pro invaliditu prvního stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. a) zdp. Žalovaná žalobci přizná invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně/ obnoví výplatu invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně od 25. 2. 2023 a současně rozhodne o doplatku invalidního důchodu od uvedeného data.
27. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce, která byla ve věci úspěšná, žádné náklady řízení nepožadovala, proto bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 17. září 2025

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení: R. V.